

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Соколац
за период 01.01-31.12.2020. године**

Број: РВ071-21

Бања Лука, 10.12.2021. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	13
	5. Припрема и доношење буџета.....	14
	6. Финансијски извјештаји.....	15
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	15
	6.1.1. Приходи и примици	16
	6.1.2. Расходи и издаци	17
	6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)	20
	6.1.4. Нето финансирање	20
	6.1.5. Разлика у финансирању	20
	6.2. Биланс успјеха	21
	6.2.1. Приходи	21
	6.2.2. Расходи.....	22
	6.2.3. Финансијски резултат	22
	6.3. Биланс стања.....	22
	6.3.1. Актива	22
	6.3.2. Пасива.....	26
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	27
	6.4. Биланс новчаних токова	27
	6.5. Временска неограниченост пословања	28

6.6.	Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	28
6.7.	Напомене уз финансијске извјештаје	28

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Соколац који обухвата: Биланс стања на дан 31.12.2020. године, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани финансијски извјештај Општине Соколац истинито и објективно приказује, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2020. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиrom финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2020. године није извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер извјештаји о извршеном попису Општинске управе и нижих буџетских корисника не садрже упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине, а Јавна установа за културу „Перо Косорић“ није извршила попис имовине и обавеза и Туристичка организација „Соколац“ попис обавеза, те надлежни органи Јавне установе за предшколско васпитање и образовање и Народна библиотека нису усвојили извјештај о попису.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Код сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја за 2020. годину није извршена консолидација у складу са чланом 122. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршена елиминација оснивачких улога у нижим буџетским корисницима у износу од 8.000 КМ. Такође, није извршено укључивање нето имовине/капитала јавних установа и предузећа под контролом Општине Соколац из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања и елиминација оснивачких улога у контролисаним ентитетима евидентираних у главној књизи

трезора Општине, што није у складу са чланом 123. став (3) и (4) наведеног правилника.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2.1, 6.2.1 и 6.2.2. извјештаја:

Остали непоменути расходи су прецијењени у износу од 79.659 КМ, као и расходи резервисања по основу обавеза 59.155 КМ и помоћи у природи у износу од 10.331 КМ, а потцијењени су расходи за стручне услуге у износу од 21.060 КМ и текући грантови у износу од 79.659 КМ, дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине 59.155 КМ и приходи обрачунског карактера по основу односа између јединица власти у износу од 10.331 КМ. Расходи у наведеним износима нису класификовани у складу са чланом 92. став (8), 95. став (3), 100. став (4) и 139. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.2. извјештаја:

Издаци за нефинансијску имовину су потцијењени за 51.485 КМ по основу мање исказаних издатака због евидентирања обавеза изнад оквира утврђеног ребалансом буџета за дио извршених радова асфалтирања улице у износу од 93.510 КМ, више исказаних издатака по основу набавке видео презентације, 3Д пројекта и идејног рјешења за пројекат изградње Градске куће, трга и спомен обиљежја у Сокоцу у износу од 21.060 КМ и више исказаних издатака по основу набавке ситног инвентара и опреме за намјештај Јавне установе за предшколско васпитање и образовање која је реализована у 2019. години у износу од 20.965 КМ. Такође, у износу од 17.954 КМ потцијењени су издаци за отплату неизмирених обавеза из ранијих година. Наведено није у складу са чланом 96. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. извјештаја:

Вриједност акција и учешћа у капиталу у главној књизи трезора Општине Соколац прецијењена је за 85.693 КМ, јер није извршено обезвјерење и искњижавање улога у ЈКП „Романијски божур“ Соколац у износу од 89.693 КМ и нису евидентирани улози у ЈЗУ Дом здравља „Др Љубомир Ћеранић“ у износу од 2.000 КМ и ЈП "Инфо центар" у износу од 2.000 КМ, у складу са чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

Биланс новчаних токова није сачињен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима (параграфи 22 и 25), јер је нето новчани ток из пословних активности мање исказан у износу од 85.458 КМ, а за исти износ више је исказан нето новчани ток из активности инвестирања.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз Консолидовани финансијски извјештај Општине Соколац објелодањено је да је исти сачињен у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да неће доћи до дисконтинуитета у пословању Општине Соколац у будућности.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2020. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале усљед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износивама и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта

ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 10.12.2021. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Соколац за 2020. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у Консолидованом финансијском извјештају Општине Соколац за 2020. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

У поступку набавке зимског одржавања путева дефинисани рок за достављање понуда краћи је од рока прописаног чланом 41. став (3) Закона о јавним набавкама.

У фази претквалификације преговарачког поступка без објаве обавјештења за набавку услуга израде главног пројекта за изградњу Градске куће, трга и спомен обиљежја разматран је захтјев за учешће понуђача који је достављен након рока одређеног у тендерској документацији. Број чланова комисије за провођење поступка наведене набавке је мањи од броја предвиђеног чланом 6. став (1) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке.

За набавку канцеларијског намјештаја проведено је више поступака директног споразума укупне вриједности 34.200 КМ чиме је извршено дијељење предмета набавке, што није у складу са чланом 15. став (6) и чланом 87. став (3) Закона о јавним набавкама.

Набавке услуга дугорочног кредитног задужења, текућег одржавања, рекламе и пропаганде, радова, опреме, робе широке потрошње и канцеларијског материјала у најмањем износу од 900.732 КМ нису предвиђене планом набавки, нити су донесене посебне одлуке о покретању поступака набавки, што није у складу са чланом 17. став (2) Закона о јавним набавкама. Набавке су вршене без провођења поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 6. истог закона.

У поступку набавке радова на реконструкцији зграде Општине Соколац путем конкурентског захтјева за доставу понуда није предвиђено провођење е-аукције у систему е-набавке, сходно члану 10. став (2) Правилника о условима и начину коришћења е-аукције.

Објава основних елемената уговора за проведене поступке јавних набавки на интернет страници Општине Соколац није вршена на образцу који је прописан Упутством о објави основних елемената уговора и измјена уговора.

Као што је наведено под тачкама 5. и 6.1. извјештаја:

Општина Соколац приликом доношења ребаланса буџета за 2020. годину није извршила усклађивање буџетских средстава и издатака, сходно члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Извршење буџета Општине није вршено у складу са чланом 40. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске, у погледу стварања обавеза до висине оквира утврђеног ребалансом буџета.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. извјештаја:

На основу одлуке начелника Општине Соколац о усвајању Извјештаја о попису имовине и обавеза Општинске управе на дан 31.12.2020. године, без одлуке Скупштине општине, извршен је отпис спорних потраживања од правних лица за заузимање јавних површина у износу од 88.183 КМ, што није у складу са чланом 73. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник општине је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Соколац обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Соколац.

Бања Лука, 10.12.2021. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине Соколац да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са чланом 20. став (1) тачка 3) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) акције и учешћа у капиталу контролисаних ентитета у главној књизи трезора Општине евидентирају у складу са чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, те да се Консолидовани биланс стања сачињава у складу са чланом 122. и 123. наведеног правилника,
- 3) класификација расхода за стручне услуге, текућих грантова, обрачунских расхода и обрачунских прихода врши у складу са чланом 92. став (8), 95. став (3), 100. став (4) и 139. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 4) евидентирање издатака за нефинансијску имовину врши у складу са чланом 96. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 5) помоћне евиденције потраживања за једнократну ренту и накнаде за уређење градског грађевинског земљишта воде на начин да обезбјеђују релевантне информације о рочности наведених потраживања у складу са чланом 60. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, те да се потенцијална имовина објелодањује у напоменама уз финансијски извјештај,
- 6) корекција потраживања која нису наплаћена по истеку рока од 12 мјесеци врши у складу са чланом 73. став (1) и (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 7) искњижи вриједност проданог земљишта и додијељеног грађевинског земљишта у складу са чланом 40. и чланом 87. став (7) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 8) биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима (параграфи 22 и 25),
- 9) у Напомена уз финансијске извјештаје објелодањују све информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању и захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Препоручује се директору Јавне установе за предшколско васпитање и образовање да обезбиједи да се:

- 10) евидентирање потраживања и обрачунских прихода врши у складу са чланом 71. став (1) и 72. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,

- 11) евидентирање издатака за нефинансијску имовину врши у складу са чланом 96. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се директорима нижих буџетских корисника да обезбиједи да се:

- 12) попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине Соколац да обезбиједи да се:

- 1) набавке роба, услуга и радова проводе у складу са Законом о јавним набавкама,
- 2) врши усклађивање буџетских средстава и издатака у складу са чланом 35. Закона о буџетском систему Републике Српске,
- 3) обавезе стварају до висине оквира утврђеног буџетом, сходно члану 40. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске,
- 4) извјештај о извршењу буџета сачињава у складу са чланом 47. став (1) тачка е) и став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске,
- 5) интерним актом дефинишу јасна правила и критеријуми за додјелу средстава гранта спортским организацијама и удружењима,
- 6) коначан отпис ненаплативих потраживања врши на основу одлуке Скупштине општине, у складу са чланом 73. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 7) контролисаним ентитетима који испуњавају услове дефинише статус у складу са чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској,
- Одлука о усвајању ребаланса буџета и Одлука о измјени одлуке о извршењу буџета Општине Соколац за 2020. годину,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Закон о локалној самоуправи,
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске,
- Закон о раду,
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе,
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о доприносима,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о социјалној заштити,
- Закон о јавним путевима,
- Закон о комуналним таксама,
- Закон о шумама (члан 87-98),
- Закон о водама (члан 188-195),
- Правилник о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника,
- Правилник о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике (члан 73),
- Појединачни колективни уговор за запослене Општинске управе Соколац,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Соколац (у даљем тексту: Општина) смјештена је у источном дијелу Републике Српске и простире се на површини од 700 км². На подручју Општине живи око 12.607 становника. Једна је од шест општина које чине Град Источно Сарајево.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 102/19), Општина је сврстана у средње развијене јединице локалне самоуправе.

Општина остварује све надлежности утврђене Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16 и 36/19), као и друге надлежности које су јој пренесене другим законима. Органи Општине су Скупштина општине и начелник општине. Скупштина је представнички орган, орган одлучивања и креирања политике Општине, а чини је 21 одборник. Начелник је извршни орган власти Општине, који заступа и представља Општину, руководи Општинском управом и одговоран је за њен рад.

Средства за рад Општине обезбијеђена су из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између и унутар јединица власти, примитака за непроизведену сталну имовину, примитака од узетих зајмова и осталих примитака.

Ревизијом је обухваћен Консолидовани финансијски извјештај Општине којег, поред података Општинске управе, чине и финансијски извјештаји нижих буџетских корисника: Јавне установе Центар за социјални рад, Јавне установе за предшколско васпитање и образовање, Јавне установе за културу „Перо Косорић“, Јавне установе Туристичка организација „Соколац“, Јавне установе Народна библиотека и Општинског штаба цивилне заштите Соколац.

Ентитети јавног сектора над којима постоји контрола од стране Општине као оснивача и 100% власника су Јавна установа Спортско-рекреативни центар „Гласинац“, Јавна здравствена установа Дом здравља „Др Љубомир Ђеранић“, Јавно предузеће „Инфо центар“ и Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2020. године није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске вршила је финансијску ревизију Општине за 2017. годину и том приликом дато је укупно 14 препорука (седам за финансијске извјештаје и седам за усклађеност). Општина је доставила План отклањања неправилности утврђених у наведеном извјештају о проведеној ревизији, у складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/05 и 20/14).

Од укупног броја датих препорука проведена је једна препорука, девет је дјелимично проведено, а четири препоруке нису проведене.

Дјелимично су проведене препоруке које се односе на процјену потраживања на дан билансирања са становишта њихове наплативости (тачка 6.3.1.1. извјештаја),

евидентирање накнадних улагања у нефинансијску имовину у сталним средствима (тачка 6.3.1.3. извјештаја), попис имовине и обавеза у двије јавне установе (тачка 3. извјештаја), напомене уз финансијске извјештаје (тачка 6.7. извјештаја), ажурирање интерних аката и информисање Скупштине општине о утрошку намјенских средстава (тачке 3. и 6.1.2.1. извјештаја) и процјену исхода судских спорова и усклађивање евиденције о истим (тачка 6.6. извјештаја)

Препоруке које нису проведене односе се на успостављање помоћне књиге за нефинансијску имовину у сталним средствима у Јавној установи за предшколско васпитање и образовање (активности су у току), примјену Закона о јавним набавкама (тачка 4. извјештаја), планирање непореских прихода на реалним основама, сачињавање плана готовинских токова, извршење буџета у складу са чланом 40. Закона о буџетском систему и састављање извјештаја о извршењу буџета и складу са чланом 47. наведеног закона (тачка 6.1. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста утврђена је правилницима, појединачно за сваког буџетског корисника у оквиру Општине.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе Соколац („Службене новине Града Источно Сарајево“, број 23/20) утврђене су унутрашња организација и систематизација радних мјеста, организационе јединице, њихов дјелокруг рада и друга питања значајна за рад Општинске управе. Наведеним правилником систематизована су 73 радна мјеста са 98 извршилаца.

На дан 31.12.2020. године у Општинској управи у радном односу било је укупно 113 запослених, од тога 93 на неодређено, 16 на одређено и четири функционера. Код нижих буџетских корисника, за која се средства за лична примања обезбјеђују у буџету Општине, у радном односу је укупно 50 запослених (5 именованих лица, те 45 службеника и намјештеника).

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2020. године није извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16) јер:

- извјештај о извршеном попису Општинске управе не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине, у складу са чланом 20. став (1) тачка 3) Правилника,
- Јавна установа Туристичка организација „Соколац“ није извршила попис обавеза, у складу са чланом 4. став (1) тачка 3) Правилника,
- Јавна установа за културу „Перо Косорић“ није извршила попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2020. године, у складу са чланом 6. став (1) тачка 4) Правилника. Пословне просторије наведене установе у потпуности су изгорјеле у пожару 2011. године, од када привремено користи просторије које нису у њеном власништву,
- пописне листе код Јавне установе за предшколско васпитање и образовање нису потписане од стране одговорног лица и чланова комисије (члан 17. став (8)),
- извјештаји о извршеном попису нижих буџетских корисника не садрже податке о стручној и професионалној квалификацији и радном ангажману лица ангажованих на попису и упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине (члан 20. став (1) тачке 2) и 3),

- надлежни орган Јавне установе Центар за социјални рад није благовремено разматрао извјештај о извршеном попису (усвојен 02.03.2021. године), а код Јавне установе за предшколско васпитање и образовање и Народна библиотека надлежни органи нису усвојили извјештај о попису (члан 20. став (2) Правилника).

План развоја Општине дефинисан је Стратегијом развоја Општине Соколац за период 2020-2030 године. Скупштина општине је у 2019. години донијела Одлуку о разврставању локалних путева и улица у насељу на подручју Општине и Одлуку о утврђивању мјерила и критеријума за одређивање локалних путева и улица у насељу на подручју Општине. За 2020. годину донесен је Програм коришћења средстава од накнаде по основу продаје шумских дрвних сортимената и Програм намјенског утрошка средстава посебних водних накнада, усвојен је Извјештај о утрошку намјенских средстава прикупљених од водних накнада за 2020. годину, док Извјештај о утрошку намјенских средстава по основу шумских дрвних сортимената није достављен Скупштини на разматрање.

Рјешења о висини накнаде за једнократну ренту и накнаде за уређење градског грађевинског земљишта (у одређеном броју случајева) не садрже одредбу о престанку важења истог сходно члану 24. Одлуке о уређењу простора и грађевинском земљишту на подручју Општине Соколац, а уговори о сукцесивним уплатама закључени су без претходно прибављеног средства обезбјеђења прописаног чланом 27. наведене одлуке.

Јавна установа Спортско-рекреативни центар „Гласинац“ Соколац нема статус буџетског корисника иако се у потпуности финансира грантовима Општине и испуњава услове дефинисане чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 116/13).

У Општини није именовано лице одговорно за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле већ наведене активности спроводи начелник општине, у складу са тачком 19. Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17). За реализацију активности на развоју система интерних финансијских контрола Општина је ангаžовала консултантску кућу, која је дефинисала кључне пословне процесе и сачинила књигу пословних процеса, у складу са тачком 22. подтачке 3), 4) и 5) Упутства. Такође, израђена је стратегија управљања ризицима, у складу са чланом 8. став (2) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16).

Систем интерних контрола у Општини није у потпуности уређен према одредбама наведеног Закона и Упутства јер није донесен план активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2020. годину, нису сачињени полугодишњи и годишњи извјештаји о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле, као ни изјаве о достигнутом степену развоја система интерних финансијских контрола и планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола. Такође, није вршена анализа постојећих интерних аката и усклађивање истих са одредбама закона.

Сходно горе наведеном и већини тачака овог извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- попис имовине и обавеза врши у складу чланом 20. став (1) тачка 3) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- контролисаним ентитетима који испуњавају услове дефинише статус у складу са чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника.

Препоручује се директорима нижих буџетских корисника да обезбиједи да се попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

4. Набавке

Планом јавних набавки Општинске управе (укључујући три измјене) за 2020. годину планиране су набавке укупне вриједности 1.728.780 КМ (са ПДВ-ом), од чега за набавку радова 1.076.710 КМ, роба 186.340 КМ и услуга 465.730 КМ. У одлукама о покретању поступка јавне набавке процијењена вриједност исказана је без ПДВ-а, у складу са чланом 15. став (1) Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске“, број 38/14).

У 2020. години проведене су набавке укупне уговорене вриједности 1.540.196 КМ (са ПДВ-ом), а значајније су зимско одржавање путева, асфалтирање путева, израда главног пројекта за изградњу Градске куће, трга и спомен обиљежја, реконструкција зграде Општине и друго. Набавке су проведене путем једног отвореног поступка, седам конкурентских захтјева за достављање понуда, четири преговарачка поступка без објаве обавјештења и 29 директних споразума.

Ревизијским испитивањем обухваћено је 18 поступака набавки уговорене вриједности 1.247.316 КМ (са ПДВ-ом), односно 81% вриједности закључених уговора.

Утврђено је да поступци набавки нису у потпуности проведени у складу са одредбама Закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Закон) и подзаконским актима, јер:

- у отвореном поступку набавке зимског одржавања путева дефинисани рок за достављање понуда краћи је од рока прописаног чланом 41. став (3) Закона,
- у фази претквалификације преговарачког поступка без објаве обавјештења за набавку услуга израде главног пројекта за изградњу Градске куће, трга и спомен обиљежја разматран је захтјев за учешће понуђача, чије је рјешење у претходно проведеном конкурс за израду идејног рјешења изабрано као најповољније, који је достављен након рока одређеног у тендерској документацији. Број чланова комисије за провођење поступка наведене набавке, именоване од стране уговорног органа, мањи је од броја предвиђеног чланом 6. став (1) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 103/14),
- за набавку канцеларијског намјештаја проведено је више поступака директног споразума укупне вриједности 34.200 КМ (без ПДВ-а) чиме је извршено дијељење предмета набавке, што није у складу са чланом 15. став (6) и чланом 87. став (3) Закона,
- набавке услуга дугорочног кредитног задужења (износ кредита 2.500.000 КМ, укупни трошкови 617.267 КМ), радова на реконструкцији улица, изградњи паркинга и тротоара (89.465 КМ без ПДВ-а), текућег одржавања (зграда, превозних средстава и канцеларијске опреме), рекламе и пропаганде,

заштитне опреме (хируршке рукавице, маске, визири), рачунарске опреме, прехранбених артикала, канцеларијског материјала (у најмањем износу од 194.000 КМ без ПДВ-а) нису предвиђене планом набавки, нити су донесене посебне одлуке о покретању поступака набавки, што није у складу са чланом 17. став (2) Закона. Набавке су вршене без провођења поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 6. истог закона,

- у поступку набавке радова на реконструкцији зграде Општине путем конкурентског захтјева за доставу понуда, код кога је најнижа цијена критеријум за додјелу уговора, уговорни орган није предвидио провођење е-аукције у систему е-набавке, сходно члану 10. став (2) Правилника о условима и начину коришћења е-аукције („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 66/16).
- објава основних елемената уговора за проведене поступке јавних набавки на интернет страници Општине није вршена на образцу који је прописан Упутством о објави основних елемената уговора и измена уговора („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 56/15),
- Правилник о успостављању и раду комисије за јавне набавке донио је начелник Општине, што није у складу са чланом 9. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за јавне набавке („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 103/13) који дефинише да комисија доноси пословник о раду комисије.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се набавке роба, услуга и радова проводе у складу са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Соколац је 26.12.2019. године донијела Одлуку о усвајању буџета општине Соколац за 2020. годину у износу од 8.460.288 КМ и Одлуку о извршењу буџета општине Соколац за 2020. годину („Службене новине Града Источно Сарајево“, број 1/20).

Одлука о усвајању ребаланса буџета општине Соколац за 2020. годину донесена је 18.12.2020. године у износу од 11.670.369 КМ, као и Одлука о измјени одлуке о извршењу буџета за 2020. годину („Службене новине Града Источно Сарајево“, број 27/20). Планирани су порески приходи (3.721.698 КМ), непорески приходи (2.949.616 КМ), грантови (159.539 КМ), трансфери између или унутар јединица власти (1.085.711 КМ), примици за нефинансијску имовину (815.000 КМ), примици од финансијске имовине (1.000 КМ), примици од задуживања (2.500.000 КМ) и остали примици (437.805 КМ).

Буџетска потрошња планирана је за расходе за лична примања (3.456.068 КМ), расходе по основу коришћења роба и услуга (1.798.482 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (331.900 КМ), субвенције (115.000 КМ), грантове (875.000 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (689.420 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове између јединица власти (38.000 КМ), расходе по судским рјешењима (116.000 КМ), трансфере између и унутар јединица власти (8.340 КМ), буџетску резерву (30.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (1.625.589 КМ), издатке за отплату дугова (1.787.952 КМ) и остале издатке (798.618 КМ).

Након ребаланса буџета проведене су четири реалокације у укупном износу од 886.675 КМ, од чега је 478.314 КМ реалоцирано између буџетских корисника.

Сагласно одлукама начелника општине одобрено је коришћење буџетске резерве у износу од 29.724 КМ, на име дознака грађанима које се исплаћују из буџета Општине.

Приликом доношења ребаланса буџета за 2020. годину Општина није извршила усклађивање буџетских средстава и издатака, сходно члану 35. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се врши усклађивање буџетских средстава и издатака у складу са чланом 35. Закона о буџетском систему Републике Српске.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета општине Соколац за 2020. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) и обрасце финансијских извјештаја са Напоменама доставила Министарству финансија Републике Српске у складу са чланом 49. став (6) наведеног правилника.

Приликом израде Консолидованог финансијског извјештаја за 2020. годину није извршена елиминација оснивачких улога у нижим буџетским корисницима у износу од 8.000 КМ, у складу са чланом 122. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18). Такође, није извршено укључивање нето имовине/капитала ЈЗУ Дом здравља „Др Љубомир Ђеранић“, ЈКП „Соколац“, ЈУ Спортско-рекреативни центар „Гласинац“ и ЈП „Инфо центар“ Соколац, из њихових биланса стања примјеном процента учешћа капитала Општине у основном капиталу установа и предузећа, као ни елиминација оснивачких улога у контролисаним ентитетима евидентираних у главној књизи трезора Општине у складу са чланом 123. став (3) и (4) наведеног правилника.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се Консолидовани биланс стања сачињава у складу са чланом 122. став (2) и 123. став (3) и (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2020. године исказано је у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета (у даљем тексту: ПИБ) на рачуноводственом фонду 01-општи фонд (представља буџет у ужем смислу) и обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ).

У обрасцу ПИБ буџетски приходи и примици исказани су у износу од 9.098.851 КМ и за 22% су нижи у односу на предвиђене ребалансом буџета. Значајнија одступања на ниже су код непореских прихода, примитака од нефинансијске имовине и осталих примитака.

Укупни расходи и издаци исказани су у износу од 11.666.014 КМ, што је у оквиру ребалансом одобреног буџета. Одступања на више код појединих врста расхода у односу на планиране (код расхода за отпремнине и једнократне помоћи, расхода за текуће одржавање, дознака грађанима које се исплаћују из буџета општине, издатака за нефинансијску имовину, осталих издатака из трансакција са другим јединицама власти) покривена су реалокацијама (тачка 5. извјештаја).

По налазу ревизије расходи и издаци мање су исказани за 149.654 КМ, по основу евидентирања обавеза изнад оквира утврђеног ребалансом буџета. Сходно наведеном извршење буџета Општине није вршено у складу са чланом 40. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске, у погледу стварања обавеза до висине оквира утврђеног ребалансом буџета.

Скупштина општине је на редовној сједици одржаној 28.04.2021. године разматрала извјештај о извршењу буџета Општине за период 01.01-31.12.2020. године и донијела закључак о неусвајању истог („Службене новине Града Источно Сарајево“, број 10/21). Наведени извјештај није сачињен у складу са чланом 47. став (1) тачка е) и став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске, јер не садржи почетно стање јединствених рачуна трезора и рачуна посебних намјена и податке о почетном и завршном стању имовине, обавеза и извора средстава.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **обавезе стварају до висине оквира утврђеног буџетом, сходно члану 40. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске и**
- **извјештај о извршењу буџета сачињава у складу са чланом 47. став (1) тачка е) и став (2) истог закона.**

6.1.1. Приходи и примици

Општина је у обрасцу ПИФ исказала укупне консолидоване приходе и примитке у износу од 9.817.168 КМ, од чега на фонду 01 износ од 9.098.851 КМ (приходи 6.332.024 КМ и примици 2.766.827 КМ) и фонду 05 износ од 1.065.037 КМ (приходи 349.720 КМ и примици 715.317 КМ). У поступку консолидације извршена је елиминација трансфера унутар исте јединице власти у износу од 346.720 КМ, у складу са чланом 122. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1.1.1. Приходи

Приходи су исказани у укупном износу од 6.335.024 КМ, а чине их порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између или унутар јединица власти.

Порески приходи исказани су у износу од 3.437.038 КМ, а чине их порези на лична примања и приходи од самосталних дјелатности (456.590 КМ), порези на имовину (136.344 КМ), порези на промет производа и услуга (49.683 КМ), индиректни порези прикупљени од Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине (2.768.759 КМ) и порез на добитке од игара на срећу (25.662 КМ).

Непорески приходи исказани су у износу од 1.746.394 КМ, а чине их приходи од закупа и ренте (18.413 КМ), накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга (1.718.888 КМ) и остали непорески приходи (9.093 КМ).

Накнаде и таксе исказане су у износу од 1.591.296 КМ, а највећим дијелом се односе на општинске административне таксе (38.732 КМ), комуналне накнаде и таксе (34.397 КМ), накнаде за уређење и коришћење грађевинског земљишта (78.155 КМ), концесионе накнаде (39.619 КМ), накнаде за шуме (1.330.816 КМ) и накнаде за воде (56.926 КМ).

Приходи од пружања јавних услуга исказани су у износу од 127.593 КМ и највећим дијелом се односе на властите приходе Јавне установе за предшколско васпитање и образовање (120.734 КМ).

Грантови су исказани у износу од 161.763 КМ, а чине их текући грантови (16.229 КМ) и капитални грантови (145.534 КМ).

Капитални грантови се односе на грант Федералног министарства расељених особа и избјеглица (105.534 КМ) и Општине Трново (40.000 КМ), у сврху суфинансирања изградње и асфалтирања локалних путева.

Трансфери између или унутар јединица власти исказани су у износу од 989.829 КМ (на фонду 01 износ од 640.109 КМ и фонду 05 износ од 349.720 КМ) и највећим дијелом се односе на трансфер Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске према Центру за социјални рад за финансирање права утврђених у складу са Законом о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 37/12, 90/16, 94/19 и 42/20) у износу од 277.188 КМ, Фонда солидарности за обнову Републике Српске по закључку Управног одбора од 22.06.2020. године за санацију последица Covida-19 у износу од 349.720 КМ и трансфер од Града Источно Сарајево за финансирање главног пројекта изградње Градске куће, трга и спомен обилежја у Сокоцу у износу од 347.490 КМ.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у укупном износу од 3.482.144 КМ, а чине их примици за непроизведену сталну имовину (115.799 КМ), примици од финансијске имовине (826 КМ), примици од задуживања (3.144.974 КМ) и остали примици (220.545 КМ).

Примици за непроизведену сталну имовину односе се на примитке од продаје градског грађевинског земљишта, а примици од финансијске имовине на примитке од наплате датих зајмова физичким лицима.

Примици од задуживања се односе на примитке по основу дугорочног кредитног задужења Општине код Нове банке а.д. Бања Лука (2.500.000 КМ на фонду 01) и примитке од задуживања код других јединица власти (644.974 КМ на фонду 05) по основу реализације пројекта „Снабдијевање водом и канализација у Општини Соколац“ који се финансира из кредитних средстава Европске инвестиционе банке (преко Министарства финансија Републике Српске).

Остали примици односе се на примитке по основу разлике улазног и излазног ПДВ-а који су настали по основу реализације наведеног пројекта (99.733 КМ), примитке за накнаде плата за родитељско одсуство који се рефундирају од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске (47.086 КМ), импутиране примитке по основу затворених аванса датих у ранијим годинама (73.700 КМ на фонду 05) и др.

Уплаћене кауције за закуп и куповину земљишта и осталу нефинансијску имовину исказане су у оквиру краткорочних резервисања и нису евидентирани на осталим примцима (као ни на осталим издацима приликом њиховог поврата/преноса у наредној години), што није у складу са чланом 79., 118. и 155. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Такође, евидентирање датих аванса по основу закупа, осигурања и других унапријед плаћених расхода, као и њихово затварање у наредној години, није вршено у складу са чланом 104. и 114. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци исказани су у укупном консолидованом износу од 12.384.331 КМ, од чега на фонду 01 износ од 11.666.014 КМ (расходи 7.277.436 КМ и издаци 4.388.578 КМ) и фонду 05 износ од 1.065.037 КМ (расходи 349.720 КМ и издаци 715.317 КМ). У поступку консолидације извршена је елиминација трансфера унутар исте јединице власти у износу од 346.720 КМ, у складу са чланом 122. Правилника о

рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1.2.1. Расходи

Расходи су исказани у укупном износу од 7.280.436 КМ, а чине их текући расходи и трансфери између и унутар јединица власти.

Текући расходи исказани су у износу од 7.278.149 КМ, а чине их расходи за лична примања, расходи по основу коришћења робе и услуга, расходи финансирања и други финансијски трошкови, субвенције, грантови, дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова, расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти и расходи по судским рјешењима.

Расходи за лична примања исказани су у износу од 3.424.105 КМ (на фонду 01 износ од 3.421.105 КМ и фонду 05 износ од 3.000 КМ), а односе се на расходе за бруто плате запослених (2.826.247 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (543.300 КМ), накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада (24.081 КМ) и расходе за отпремнине и једнократне помоћи-бруто (30.477 КМ). Обухватају лична примања Општинске управе и нижих буџетских корисника.

Расходи по основу коришћења робе и услуга исказани су у износу од 1.722.393 КМ, а чине их расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (202.164 КМ), режијског материјала (39.211 КМ), материјала за посебне намјене (20.791 КМ), текућег одржавања (264.238 КМ), путовања и смјештаја (51.448 КМ), стручних услуга (108.858 КМ), услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине (542.417 КМ) и остали некласификовани расходи (493.266 КМ). Потцијењени су у износу од 21.060 КМ, по основу неадекватног евидентирања расхода за стручне услуге који су исказани у оквиру издатака за нефинансијску имовину (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

Расходи за текуће одржавање највећим дијелом се односе на расходе за текуће одржавање зграда (15.321 КМ), објеката друмског саобраћаја (228.221 КМ), превозних средстава (11.876 КМ) и канцеларијске опреме (6.623 КМ).

Расходи за услуге одржавања јавних површина се односе на расходе за услуге зимске службе (228.156 КМ), чишћења јавних површина (178.653 КМ) и расходе по основу утрошка електричне расвјете на јавним површинама (135.608 КМ).

Остали некласификовани расходи највећим дијелом се односе на расходе за бруто накнаде за 21 општинског одборника (120.678 КМ), накнаде члановима комисија и радних група (61.605 КМ), по основу уговора о дјелу (21.789 КМ), за привремене и повремене послове (37.999 КМ) и расходе по основу репрезентације (95.634 КМ). У оквиру осталих некласификованих расхода евидентирана је набавка заштитне опреме (хируршке маске, рукавице и др.), сјемења и прехранбено-хигијенских пакета за потребе становништва (Covid-19) у износу од 79.659 КМ, што није у складу са чланом 95. став (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, јер представљају расходе по основу текућих грантова. Због погрешне класификације остали некласификовани расходи су прецијењени, а потцијењени су текући грантови.

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани су у износу од 331.534 КМ, а чине их расходи по основу камата на обвезнице (247.500 КМ) и камата на примљене зајмове у земљи (84.034 КМ).

Субвенције су исказане у износу од 100.449 КМ, а односе се на субвенције нефинансијским субјектима у области пољопривреде (пољопривредна домаћинства -газдинства) у износу од 61.447 КМ и субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза (одржање нерентабилних аутобуских линија) у износу од 39.002 КМ.

Грантови су исказани у износу од 851.994 КМ, а чине их текући грантови политичким организацијама (13.000 КМ), спортским и омладинским организацијама и удружењима (312.697 КМ), организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица и особа са инвалидитетом (124.915 КМ), текући грантови удружењима у области културе (7.500 КМ), остали текући грантови непрофитним субјектима (69.732 КМ) и текући грантови јавним нефинансијским субјектима - ЈКП „Соколац“ (150.000 КМ), ЈЗУ Дом здравља „Др Љубомир Ђеранић“ (50.000 КМ) и ЈП „Инфо центар“ Соколац (124.150 КМ). У оквиру текућих грантова спортским и омладинским организацијама додијељена су средства ЈУ Спортско-рекреативном центру „Гласинац“ у износу 169.100 КМ. Додјела средстава гранта спортским организацијама и удружењима вршена је без јасно утврђених критеријума за додјелу истих.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова чине дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине у износу од 702.931 КМ, а односе се на дознаке за разне видове социјалних давања по основу права утврђених Законом о социјалној заштити која се исплаћују преко Центра за социјални рад (553.885 КМ), текуће помоћи породицама палих бораца, ратних војних инвалида и цивилних жртава рата (88.800 КМ), стипендије (525 КМ) и остале текуће дознаке грађанима (59.721 КМ). Због евидентирања обавеза изнад оквира утврђеног ребалансом буџета дознаке су потцијењене у износу од 59.155 КМ, а за исти износ су прецијењени обрачунски расходи (тачка 6.2.2. извјештаја).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти исказани су у износу од 34.483 КМ и односе се на расходе камата по кредиту примљеном од Министарства финансија Републике Српске за реализацију пројекта „Снабдијевање водом и канализација у Општини Соколац“ (пренос кредитних средстава Европске инвестиционе банке).

Расходи по судским рјешењима исказани су у износу од 110.260 КМ, а чине их расходи по судским пресудама (главни дуг, затезне камате и судски трошкови) и трошкови поступка и обрачунате камате по рјешењима Пореске управе Републике Српске о принудној наплати пореза код нижих буџетских корисника.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **класификација текућих грантова врши у складу са чланом 95. став (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и**
- **интерним актом дефинишу јасна правила и критеријуми за додјелу средстава гранта спортским организацијама и удружењима.**

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у укупном износу од 5.103.895 КМ, а чине их издаци за нефинансијску имовину (2.845.514 КМ), издаци за отплату дугова (1.788.205 КМ) и остали издаци (470.176 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину исказани на фонду 01 у износу од 2.130.197 КМ односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (1.494.812 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (174.005

КМ), набавку постројења и опреме (135.757 КМ), прибављање земљишта (278.070 КМ), нематеријалну непроизведену имовину (7.020 КМ) и издатке за залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и сл. (40.533 КМ). Потцијењени су за 51.485 КМ по основу мање исказаних издатака због евидентирања обавеза изнад оквира утврђеног ребалансом буџета за дио извршених радова асфалтирања улице (93.510 КМ), више исказаних издатака по основу набавке видео презентације, 3Д пројекта и идејног рјешења за пројекат изградње Градске куће, трга и спомен обиљежја у Сокоцу (21.060 КМ) и више исказаних издатака по основу набавке ситног инвентара и опреме за намјештај Јавне установе за предшколско васпитање и образовање која је реализована у 2019. години (20.965 КМ). Такође, у износу од 17.954 КМ потцијењени су издаци за отплату неизмирених обавеза из ранијих година код Јавне установе за предшколско васпитање и образовање. Наведено није у складу са чланом 96. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

На фонду 05 исказани су издаци на нефинансијску имовину у износу од 715.317 КМ по основу реализације пројекта „Снабдијевање водом и канализација у Општини Соколац“, који се финансира из кредитних средстава Европске инвестиционе банке.

Издаци за отплату дугова односе се на издатке по основу отплате главнице примљених зајмова у земљи (843.953 КМ) и издатке за отплату неизмирених обавеза из ранијих година (944.252 КМ).

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти односе се на накнаде плата за породилшко одсуство и боловања које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

Препоручује се начелнику Општине/директору Јавне установе за предшколско васпитање и образовање да обезбиједи да се евидентирање издатака за нефинансијску имовину врши у складу са чланом 96. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)

У обрасцу ПИФ исказан је дефицит у износу од 3.675.127 КМ (на фонду 01 у износу од 2.959.810 КМ и 715.317 КМ на фонду 05), који представља разлику између збира прихода (без прихода обрачунског карактера) и примитака за нефинансијску имовину и збира расхода (осим расхода обрачунског карактера) и издатака за нефинансијску имовину. Исказани дефицит на фонду 01 по налазу ревизије треба увећати најмање за 131.700 КМ по основу расхода обрачунског карактера за обрачунате дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине (59.155 КМ) и неевидентираних, односно погрешно евидентираних издатака за нефинансијску имовину (72.545 КМ).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање исказано је у износу од 1.107.964 КМ (на фонду 01 у износу од 392.647 КМ и 715.317 КМ на фонду 05), а представља збир нето примитака од финансијске имовине, нето задуживања и осталих нето примитака. Исказани износ по налазу ревизије треба умањити најмање за 17.954 КМ, по основу издатака за отплату неизмирених обавеза из ранијих година.

6.1.5. Разлика у финансирању

У обрасцу ПИФ исказана је негативна разлика у финансирању у износу од 2.567.163 КМ, а представља разлику између исказаних буџетских прихода и примитака

(10.163.888 KM) и буџетских расхода и издатака (12.731.051 KM). Исказана негативна разлика у финансирању већа је по налазу ревизије најмање за 149.654 KM.

6.2. Биланс успјеха

Приходи и расходи исказани у Консолидованом билансу успјеха, поред прихода и расхода исказаних у образцу ПИФ, садрже приходе и расходе обрачунског карактера.

6.2.1. Приходи

Приходи су исказани у износу од 6.691.381 KM, а односе се на пореске и непореске приходе, грантове, трансфере између или унутар јединица власти (који су образложени у тачки 6.1.1.1. извјештаја) и приходе обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 356.357 KM, а односе се на финансијске приходе обрачунског карактера исказане на име обрачунских позитивних курсних разлика на обавезе по кредиту Свјетске банке за реконструкцију водоводне мреже у Сокоцу (132.386 KM), приходе од усклађивања вриједности имовине по основу наплаћених коригованих потраживања за накнаде за коришћење грађевинског земљишта (11.160 KM), помоћи у природи (12.123 KM), приходе обрачунског карактера од финансијске и нефинансијске имовине и трансакција унутар исте јединице власти - пренос опреме за видео надзор од Града Источно Сарајево (77.197 KM) и остале приходе обрачунског карактера (123.491 KM).

Донација „паметне клупе“ од Градске развојне агенције Источно Сарајево (10.331 KM) исказана је као помоћ у природи, што није у складу са чланом 139. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, јер је ријеч о преносу имовине унутар исте јединице власти. За наведени износ прецијењене су помоћи у природи, а потцијењени су обрачунати приходи по основу преноса имовине од јединица локалне самоуправе.

Остали приходи обрачунског карактера односе се на приходе по основу отписа застарјелих обавеза (2013-2015) на име неисплаћених накнада по уговорима о стручном оспособљавању у износу од 422.311 KM, остали приходи обрачунског карактера који су исказани у негативном износу 298.820 KM а који су највећим дијелом евидентирани по основу извјештаја Пореске управе Републике Српске из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за 2020. годину.

Јавна установа за предшколско васпитање и образовање не врши евидентирање потраживања и обрачунских прихода по основу услуга боравка дјетета у предшколској установи, у складу са чланом 71. став (1) и 72. став (2), Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се класификација обрачунатих прихода по основу преноса имовине од јединица локалне самоуправе врши у складу са чланом 139. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се директору Јавне установе за предшколско васпитање и образовање да обезбиједи да се евидентирање потраживања и обрачунских прихода врши у складу са чланом 71. став (1) и 72. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.2.2. Расходи

Расходи су исказани у износу од 8.292.084 КМ, а односе се на текуће расходе, трансфере између и унутар јединица власти (који су образложени у тачки 6.1.2.1. извјештаја) и расходе обрачунског карактера.

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 1.011.648 КМ, а односе се на набавну вриједност реализованих залиха (40.533 КМ), расходе по основу амортизације (825.863 КМ), расходе резервисања по основу обавеза (59.155 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (83.253 КМ), расходе обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (605 КМ) и остале расходе обрачунског карактера (2.239 КМ).

Расходи по основу амортизације се односе на амортизацију зграда и грађевинских објеката (677.332 КМ), постројења и опреме (136.731 КМ) и амортизацију нематеријалне имовине (11.780 КМ).

Расходи од усклађивања вриједности имовине односе се на корекцију краткорочних потраживања која нису наплаћена по истеку рока од 12. мјесеци, а остали расходе обрачунског карактера односе се на губитке по основу расходовања имовине.

Расходи резервисања по основу обавеза у износу од 59.155 КМ односе се на дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине и нису евидентирани у складу са чланом 100. став (4) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се расходи обрачунског карактера признају у складу са чланом 100. став (4) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.2.3. Финансијски резултат

У Консолидованом билансу успјеха за период 01.01-31.12.2020. године исказан је негативан финансијски резултат у износу од 1.600.703 КМ, а по налазу ревизије прецијењен је за 15.063 КМ.

6.3. Биланс стања

У Консолидованом билансу стања на дан 31.12.2020. године исказане су нето пословна актива и пасива у вриједности 99.681.894 КМ.

6.3.1. Актива

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина исказана је у нето вриједности 1.400.310 КМ, а чине је краткорочна финансијска имовина и разграничења (брutto вриједност 4.587.837 КМ, исправка вриједности 3.187.527 КМ).

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 44.742 КМ и односе се на средства на банковним рачунима.

Краткорочни пласмани исказани су у нето вриједности 10.083 КМ (брutto вриједност 53.744 КМ и исправка вриједности 43.661 КМ), а односе се на дугорочне зајмове дате физичким лицима и домаћинствима који доспијевају на наплату до годину дана.

Краткорочна потраживања исказана су у нето вриједности 649.357 КМ (брutto вриједност 3.779.554 КМ, исправка вриједности 3.130.197 КМ). Нето вриједност потраживања односи се на потраживања за камате (1.959 КМ), потраживања од

запослених по основу прекорачења трошкова мобилног телефона (8.050 KM), потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе (313.886 KM) и остала краткорочна потраживања (325.462 KM).

Потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе чине потраживања за порезе и непореске приходе евидентирана по основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима (135.929 KM), грађевинско земљиште додијељено физичким лицима по Пројекту II изградње Српског Сарајева (25.811 KM) и потраживања за ненаплаћену ренту и нанакнаде за уређење градског грађевинског земљишта (152.145 KM).

Приликом евидентирања потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе нису примијењени ставови за књижење прописани Упутством о примјени MPC JC - 23 и није искључен дио комуналних накнада и такси које припадају Граду Источно Сарајево, а који су садржани у подацима Пореске управе Републике Српске. Помоћна евиденција потраживања за једнократну ренту и нанакнаде за уређење градског грађевинског земљишта, која је успостављена по основу издатих рјешења и закључених уговора, не даје релеватне информације о рачности наведених потраживања у складу са чланом 60. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног оквира за буџетске кориснике. Такође, у главној књизи Општине евидентирана су потраживања по рјешењима на основу којих је утврђена висина наведених накнада за једнократну уплату а престала су да важе истеком једне године од коначности издатог рјешења, као и рјешења по којим нису закључени уговори о сукцесивним уплатама. Наведена потраживања, у складу са MPC JC 19 (параграфи 39-43), представљају потенцијалну имовину која није предмет књиговодственог евидентирања у билансу стања него се објелодањује у напоменама уз финансијски извјештај, што није учињено.

Остала краткорочна потраживања највећим дијелом се односе на потраживања од Шумског газдинства „Романија“ Соколац (275.404 KM), по основу нанакнаде за развој неразвијених дијелова општине сходно одредбама Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске”, број 75/08, 60/13 и 70/20).

Спорна (коригована) краткорочна потраживања највећим дијелом се односе на ненаплаћена потраживања по основу пореских и непореских прихода (2.655.493 KM), ренте и нанакнада за уређење градског грађевинског земљишта (202.605 KM), аванса датог Јавном комуналном предузећу „Соколац“ (100.000 KM) сходно уговору из 2013. године и ненаплаћена потраживања по основу додијељеног градског грађевинског земљишта по Пројекту II изградње Српског Сарајева (106.928 KM).

Општина није досљедно вршила процјену потраживања са становишта њихове наплативости на дан билансирања, односно корекцију потраживања која нису наплаћена по истеку рока од 12 мјесеци у складу са чланом 73. став (1) и (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. На основу одлуке начелника Општине о усвајању Извјештаја о попису имовине и обавеза Општинске управе на дан 31.12.2020. године, без одлуке Скупштине општине, извршен је отпис спорних потраживања од правних лица за заузимање јавних површина у износу од 88.183 KM, што није у складу са чланом 73. став (4) наведеног правилника.

Краткорочна разграничења исказана у бруто/нето вриједности 651.545 KM највећим дијелом се односе на разграничења по основу неизмирених обавеза за нанакнаде плата за вријеме боловања и породилског одсуства које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (182.810 KM), дате авансе за нефинансијску имовину (463.486 KM) за изградњу базена, Етно села Соколац, реконструкцију улица и др.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана су у нето вриједности 44.583 КМ (брuto вриједност 58.252 КМ и исправка вриједности 13.669 КМ).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **помоћне евиденције потраживања за једнократну ренту и накнаде за уређење градског грађевинског земљишта воде на начин да обезбјеђују релевантне информације о рочности наведених потраживања у складу са чланом 60. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контоног плана за буџетске кориснике, те да се потенцијална имовина објелодањује у напоменама уз финансијски извјештај,**
- **корекција потраживања која нису наплаћена по истеку рока од 12 мјесеци и коначан отпис ненаплативих потраживања врше у складу са чланом 73. став (1), (2) и ставом (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у нето вриједности 98.281.584 КМ, а чине је дугорочна финансијска имовина и нефинансијска имовина у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина исказана је у бруто/нето вриједности 103.059 КМ, а односи се на дугорочне пласмане (101.693 КМ) и дугорочна потраживања за порезе за које је продужен рок плаћања (1.366 КМ).

Дугорочне пласмане у потпуности чине акције и учешћа у капиталу, које се односе на акције у Јавном комуналном предузећу „Романијски божур“ (89.693 КМ), Јавном комуналном предузећу „Соколац“ Соколац (2.000 КМ) и оснивачке улоге у јавним установама чији је оснивач Општина (10.000 КМ).

Вриједност акција и учешћа у капиталу у главној књизи трезора Општине по налазу ревизије прецијењена је за 85.693 КМ, јер није извршено обезвређење и искњижавање улога у ЈКП „Романијски божур“ Соколац (89.693 КМ) по окончању стечајног поступка и брисање субјекта из судског регистра (2016), док с друге стране нису евидентирани улози у ЈЗУ Дом здравља „Др Љубомир Ћеранић“ Соколац (2.000 КМ) и ЈП "Инфо центар" Соколац (2.000 КМ), у складу са чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Такође, у Консолидованом билансу стања није извршена елиминација оснивачких улога у нижим буџетским корисницима, што је образложено у тачки б. извјештаја. По основу наведеног акције и учешћа у капиталу у Консолидованом билансу стања више су исказане за 93.693 КМ.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у нето вриједности 98.178.525 КМ (брuto вриједност 105.125.809 КМ и исправка вриједности 6.947.284 КМ), а односи се произведену сталну имовину (18.212.692 КМ), драгоцјености (5.440 КМ), непроизведену сталну имовину (79.029.767 КМ) и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми (930.626 КМ).

Произведену сталну имовину чине зграде и објекти нето вриједности 17.724.164 КМ, постројења и опрема 449.564 КМ и нематеријална произведена имовина нето вриједности 38.964 КМ.

Вриједност зграда и објеката у 2020. години увећана је у нето износу од 1.681.377 КМ, по основу укњижавања зграде бившег Министарства одбране Републике Српске

уступљене Општини на коришћење и управљање (нето вриједност 323.878 КМ), куповине пословног објекта од „Faminex“ д.о.о. у стечају (нето вриједност 315.015 КМ), улагања у реконструкцију и инвестиционо одржавање зграде Општине (174.005 КМ), повећања вриједности саобраћајних објеката (577.666 КМ) и др.

У 2020. години (и претходним годинама) Јавна установа за културу „Перо Косорић“ није вршила обрачун амортизације и/или обезвјеђење канцеларијских објеката и простора, у складу са чланом 27. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Вриједност постројења и опреме у току године увећана је за нето вриједност 74.791 КМ, по основу набавке путничког моторног возила, канцеларијског намјештаја, рачунарске опреме, преноса власништва над опремом за видео надзор од Града Источно Сарајево.

Непроизведена стална имовина односи се на земљиште вриједности 79.029.767 КМ. Општина је 2017. године извршила процјену вриједности земљишта по основу које је вриједност земљишта увећана за 41.519.679 КМ, а за исти износ признате су ревалоризационе резерве. Општинско земљиште у цјелини је евидентирано као пољопривредно, а по својој суштини представља градско-грађевинско земљиште и исто није класификовано у складу са утврђеном категоризацијом.

У току године извршена је набавка земљишта вриједности 278.070 КМ, а највећим дијелом се односи на земљиште за изградњу Градске куће, трга и спомен обиљежја у Сокоцу (230.703 КМ). Вриједност земљишта умањена је за 115.901 КМ, по основу продаје градског грађевинског земљишта и наплате накнада за градско грађевинско земљиште додијељено физичким лицима по Пројекту II изградње Српског Сарајева. Призната вриједност земљишта је умањена за износ евидентираног примитка, што не одговара износу ревалоризоване књиговодствене вриједности продатог земљишта, те није извршено признавање евентуалних губитака/добитака по основу продаје земљишта и пренос сразмјерног износа ревалоризационих резерви на финансијски резултат. Такође, додијељено грађевинско земљиште са припадајућим дијелом ревалоризационих резерви није искњижено из главне књиге Општине. Наведено није у складу са чланом 40. и чланом 87. став (7) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми односи се на стамбене објекте и јединице у припреми (110.652 КМ), пословне објекте и јединице у припреми (700.342 КМ), саобраћајне објекте (25.746 КМ) и остале објекте у припреми (93.886 КМ).

У оквиру сталних средстава у припреми исказана су улагања извршена у циљу реализације пројекта изградње Градске куће, трга и спомен обиљежја у Сокоцу, по основу набавке нултог идејног пројекта у 2019. години (закључени уговори за нулти идејни пројекат, идејни пројекат, видео презентацију, 3Д пројекат и идејно рјешење партера) укупне вриједности 35.100 КМ и набавке главног пројекта у 2020. години вриједности 347.490 КМ. С обзиром да је набавци услуга израде Главног пројекта претходио конкурс за израду идејног рјешења (проведен у 2020. години), улагања у нулти идејни пројекат не испуњавају захтјеве МРС-ЈС 17 (параграф 30. б) да буду призната као елемент набавне вриједности некретнине. Због наведеног вриједност сталних средстава у припреми прецијењена је за 35.100 КМ, а расходи текућег периода потцијењени за 21.060 КМ. Као стално средство у припреми евидентирана су и улагања у објекат Основне школе у Сокоцу (227.000 КМ) реализована у 2018. години кроз суфинансирање по пројекту „Унапређења енергетске ефикасности“. По

завршетку пројекта улагање није активирано, односно није пренесено у главну књигу трезора Републике ради обједињавања евиденције вриједности објекта на једном мјесту, услед чега је вриједност нефинансијске имовине у припреми прецијењена за наведени износ. До завршетка ревизије извршен је пренос овог улагања на Основну школу Соколац у главну књигу трезора Републике, те сходно томе није дата препорука. По налазу ревизије нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је прецијењена за 262.100 КМ.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **акције и учешћа у капиталу контролисаних ентитета у главној књизи трезора Општине евидентирају у складу са чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,**
- **искњижавање вриједности продатог земљишта и додијељеног грађевинског земљишта врши у складу са чланом 40. и чланом 87. став (7) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Општине на дан 31.12.2020. године исказана је у вриједности 99.681.894 КМ, а односи се на краткорочне обавезе и разграничења, дугорочне обавезе и разграничења и властите изворе.

6.3.2.1. Краткорочне обавезе и разграничења

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 6.253.327 КМ, а односе се на обавезе по дугорочном кредиту које доспијевају на наплату до годину дана кредит код „Нове банке“ а.д. Бања Лука (208.716 КМ), обавезе за лична примања запослених (2.388.908 КМ), обавезе из пословања (2.726.319 КМ), обавезе за дознаке на име социјалне заштите (80.854 КМ), краткорочна резервисања и разграничења (47.074 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (801.456 КМ).

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плате и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених у Општинској управи (1.682.187 КМ) и код нижих буџетских корисника (706.721 КМ).

Обавезе из пословања највећим дијелом се односе на обавезе за набавку роба и услуга у земљи (1.197.178 КМ), сталне имовине (1.151.063 КМ), обавезе према физичким лицима (140.287 КМ) и обавезе по судским споровима (118.116 КМ).

Краткорочна обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти највећим дијелом се односе на краткорочни дио кредита Свјетске банке за реконструкцију водовода Соколац који је реализован преко Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, у износу од 718.667 КМ.

6.3.2.2. Дугорочне обавезе и разграничења

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 11.089.519 КМ, а односе се на дугорочне финансијске обавезе (7.657.258 КМ) и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (3.432.261 КМ).

Дугорочне финансијске обавезе односе се на дугорочне обавезе по емитованим обвезницама у 2019. години (5.500.000 КМ) и дугорочне обавезе по кредитном

задужењу код „Нове банке“ а.д. Бања Лука за рефинансирање постојећих кредита, отплату пореских обавеза и финансирање пренесених обавеза (2.157.258 КМ).

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на дугорочне обавезе по кредиту Европске инвестиционе банке за пројекат „Снабдијевање водом и канализација у Општини Соколац“ (2.899.708 КМ) и дугорочне обавезе по кредиту Свјетске банке за реконструкцију водоводне мреже у Сокоцу (532.553 КМ).

6.3.2.3. Властити извори

Властити извори исказани су у износу од 82.339.048 КМ, а чине их трајни извори средстава, резерве, финансијски резултат ранијих година и финансијски резултат текуће године.

Трајни извори средстава исказани су у износу од 38.022.084 КМ, а по налазу ревизије више су исказани за 4.000 КМ (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Резерве су исказане у износу од 41.529.184 КМ и највећим дијелом се односе на ревалоризационе резерве по основу процјене вриједности градског грађевинског земљишта Општине у 2017. години (41.519.679 КМ).

Финансијски резултат ранијих година исказан је у износу од 4.387.800 КМ, а по налазу ревизије више је исказан за 336.730 КМ због погрешно евидентиране нефинансијске имовине у припреми, издатака за нефинансијску имовину и необезврјеђеног улога у ЈКП „Романијски божур“ Соколац (тачке 6.1.2.2 и 6.3.1.2).

Финансијски резултат текуће године исказан је у негативном износу од 1.600.020 КМ, а по налазу ревизије више је исказан за 15.063 КМ.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и пасиве на дан 31.12.2020. године исказане су у износу од 814.819 КМ и у цијелости се односе на вриједност 10 станова који нису приватизовани.

6.4. Биланс новчаних токова

У Консолидованом билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 6.332.186 КМ, инвестиционих активности у износу од 284.001 КМ и активности финансирања у износу од 2.500.000 КМ. Одливи готовине исказани су по основу одлива из пословних активности у износу од 6.332.040 КМ, инвестиционих активности у износу од 1.932.506 КМ и активности финансирања у износу од 843.953 КМ.

Нето повећање готовине и готовинских еквивалената исказано је у износу од 7.688 КМ, по основу позитивног новчаног тока из пословних активности (146 КМ) и активности финансирања (1.565.047 КМ), те негативног новчаног тока из инвестиционих активности (1.648.505 КМ). Стање готовине на почетку периода износи 37.054 КМ, а на крају периода 44.742 КМ.

Биланс новчаних токова није сачињен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима (параграфи 22 и 25), јер су по налазу ревизије у оквиру токова готовине из пословних активности више исказани одливи готовине по основу расхода коришћења робе и услуга за 232.307 КМ, а мање су исказани приливи готовине од финансијске и нефинансијске имовине и трансакција са другим јединицама власти за 47.086 КМ, одливи готовине по основу расхода за лична

примања запослених за 24.317 КМ, расхода финансирања и других финансијских трошкова за 15.831 КМ, расхода финансирања и других финансијских трошкова између јединица власти за 151.235 КМ и одливи готовине по основу расхода по судским рјешењима за 2.026 КМ. У оквиру новчаних токова из инвестиционих активности више су исказани примици од финансијске имовине за 149.350 КМ и издаци за финансијску имовину из трансакција са другим јединицама власти за 248.501 КМ, а мање су исказани примици за нефинансијску имовину за 48.354 КМ и издаци за нефинансијску имовину за 232.963 КМ. Због наведеног нето новчани ток из пословних активности мање је исказан у износу од 85.458 КМ, а за исти износ више је исказан нето новчани ток из активности инвестирања.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима (параграфи 22 и 25).

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидовани финансијски извјештај Општине за период 01.01-31.12.2020. године, у складу са МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц) и 38), објелодањено је да су финансијски извјештаји сачињени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да неће доћи до дисконтинуитета у пословању Општине у будућности.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према Информацији Правобранилаштва Републике Српске (Сједиште замјеника у Палама) на дан 31.12.2020. године против Општине се води 13 судских спорова вриједности 113.609 КМ, која не укључује затезне камате и судске трошкове који могу настати по окончању спора.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидовани финансијски извјештај за 2020. годину сачињене су Напомене које пружају основне информације о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, али не задовољавају у потпуности одредбе члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјеве МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја, јер нису презентоване информације о обрачунским приходима и расходима, ставкама у билансу новчаних токова и потенцијалним обавезама.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се у Напомена уз финансијске извјештаје објелодањују све информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању и захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Ревизијски тим

мр Данијела Тепић, с.р.

Ивана Марјановић, с.р.

Јелена Јованић, с.р.